ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ РАЙОН СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)
КАРАР
IV чакырылыш чираттан тыш утырышы

2021 елның 17 феврале № 32 Урыссу ш.т.п

"Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Иҗтимагый Советы турында Нигезләмә"не раслау хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Ютазы район Советының 2016 елның 28 апрелендәге 18 номерлы карары белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карар кабул итте:

1. Яңа редакциядә кушымта итеп бирелгән “Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иҗтимагый Советы турында нигезләмә”не расларга.
2. «Ютазы муниципаль районының Иҗтимагый советы турында нигезләмәсе хакында» 2009 елның 21 маендагы 169 номерлы Татарстан Республикасы Ютазы район Советы карарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru/ адресы буенча бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы сайтында Татарстан Республикасы Дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының «Рәсми Татарстан Республикасы» Бердәм Порталы составында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә http://jutaza.tatarstan.ru/ адресы буенча урнаштырырга.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының законлылык, регламент һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы җирлекләре Советлары белән үзара хезмәттәшлек буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы Ютазы
муниципаль районы Башлыгы -
Татарстан Республикасы Ютазы
район Советы Рәисе А. Ә. Шәфигуллин

Татарстан Республикасы
Ютазы районы Советының
2021 елның «17» февраленнән №32
Карары белән расланды

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Иҗтимагый Советы (алга таба - Иҗтимагый совет, Җәмәгать советы) район территориясендә җәмәгать башлангычларында эшчәнлек алып баручы даими эшләүче киңәшмә һәм консультатив орган булып тора.

1.2. Иҗтимагый совет үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты указлары һәм күрсәтмәләре, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары һәм күрсәтмәләре, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Президенты указлары һәм күрсәтмәләре, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм күрсәтмәләре, Ютазы муниципаль районы Уставы, Ютазы муниципаль районы муниципаль норматив хокукый актлары, шулай ук әлеге Нигезләмәгә таяна.

1.3. Иҗтимагый совет аның эшчәнлегендә Россия Федерациясе гражданнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар вәкилләре тарафыннан ирекле катнашу нигезендә төзелә.

1.4. Җәмәгать Советы эшчәнлеге ачыклык һәм хәбәрдарлык принципларында тормышка ашырыла.

2. ҖӘМӘГАТЬ СОВЕТЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Иҗтимагый совет булдыруның максаты - иҗтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның Ютазы муниципаль районының җирле үзидарә органнары белән (алга таба - җирле үзидарә органнары) үзара хезмәттәшлеген тәэмин итү, ул гражданлык җәмгыятен үстерү принципларын гамәлгә ашырганда, шулай ук җирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы башка органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә җәмәгать контролен гамәлгә ашырганда муниципаль район халкының ихтыяҗларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алуга юнәлтелгән, шулай ук алар чыгара торган актларны һәм кабул итә торган карарларны иҗтимагый тикшерү, анализлау һәм иҗтимагый бәяләү .

2.2. Иҗтимагый советының төп бурычлары түбәндәгеләр:

- Ютазы муниципаль районы территориясендә эшләүче муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга гражданнарны, иҗтимагый берләшмәләрне һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларны җәлеп итү;

- җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне карауда катнашу, Ютазы муниципаль районының җирле үзидарә органнары эшчәнлеге сораулары буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм муниципаль оешмалар, башка муниципаль органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау максатларында җәмәгать контролен гамәлгә ашыру;

- гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына иҗтимагый экспертиза уздыру.

3. ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3.1. Үзенә йөкләнгән бурычларны башкару өчен Иҗтимагый совет түбәндәгеләргә хокуклы:

- федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнарында, муниципаль оешмаларда, башка органнардан һәм оешмалардан, дәүләт серен һәм федераль законнар белән керү чикләнгән мәгълүматны үз эченә алган мәгълүматтан тыш, мәгълүмат соратып алырга;

- законнар нигезендә җәмәгать контролен гамәлгә ашырырга;

- гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына иҗтимагый экспертиза үткәрергә;

- җирле үзидарә органнарына Ютазы муниципаль районы территориясендә җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый җайга салуны камилләштерү, җирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча тәкъдимнәр җибәрергә;

- җирле үзидарә органнарына гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертергә;

- Иҗтимагый совет утырышларына җирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы башка органнар һәм оешмалар вәкилләрен чакырырга;

- Татарстан Республикасы Ютазы район Советы утырышларында, шулай ук аның комиссияләре эшендә катнашырга;

- муниципаль район халкына «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге нәтиҗәләре турында мәгълүмат бирергә;

- муниципаль бүләкләр белән бүләкләү турында җирле үзидарә органнарына үтенечнамә бирергә;

- Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга.

4. ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ ВАКЫТЫ ҺӘМ АНЫ ФОРМАЛАШТЫРУ ТӘРТИБЕ

4.1. Иҗтимагый Совет әгъзалары саны 15 кеше булырга тиеш.

4.2. Җәмәгать Советы әгъзаларының вәкаләтләре чоры ике ел тәшкил итә һәм Җәмәгать Советының беренче утырышы узган көннән исәпләнә. Иҗтимагый Советның яңа составтагы беренче утырышы узган көннән элекке составтагы Иҗтимагый Совет әгъзаларының вәкаләтләре туктатыла.

Иҗтимагый Совет әгъзаларының вәкаләтләре, Иҗтимагый Совет тарафыннан үз-үзен таркату турында карар кабул ителгән очракта, вакытыннан алда туктатыла. Әлеге карар Җәмәгать Советы әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тарафыннан, Җәмәгать Советы әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере инициативасы буенча кабул ителә.

4.3. Иҗтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар бер кандидат күрсәтергә хокуклы.

4.4. Ютазы муниципаль районы Башлыгы Иҗтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Иҗтимагый совет Иҗтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Ютазы муниципаль районы башлыгыннан тәкъдимнәр булмаган очракта, кандидатларның тәкъдимнәр хокукы Иҗтимагый советка күчә.

4.5. Иҗтимагый совет составын формалаштыру максатларында Ютазы муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында Җәмәгать Советы составын формалаштыру процедурасын башлау турында хәбәрнамә урнаштырыла.

Хәбәрнамәдә Җәмәгать Советы әгъзаларына кандидатлар буенча тәкъдимнәр җибәрү өчен вакыт һәм адрес күрсәтелергә тиеш. Тәкъдимнәрне кабул итү срогы хәбәрнамә урнаштырылган көннән алып 15 көннән дә ким һәм 30 көннән дә артык була алмый.

Хәбәрнамә Иҗтимагый Совет әгъзаларының гамәлдәге составы вәкаләтләре тәмамлануга өч айдан да соңга калмыйча алдан урнаштырылырга тиеш.

Күрсәтелгән срокта Иҗтимагый совет составына кандидатлар Ютазы муниципаль районы башлыгына түбәндәге документларны тапшыра:

- Иҗтимагый советка кертү турында гариза-анкета;
- иҗтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яисә инициатив төркемнәрдән күрсәтелүне раслый торган документлар(беркетмәләр) (иҗтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яисә инициатив төркемнәрдән күрсәтелгән очракта).

Әгәр Иҗтимагый совет әгъзаларына кандидатлар саны әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән Җәмәгать Советы әгъзалары саныннан кимрәк булса, Ютазы муниципаль районы башлыгы күрсәтелгән чорны Җәмәгать Советы әгъзалыгына өстәмә рәвештә кандидатлар күрсәтү максатыннан озынайта, әмма бу 15 көннән дә артмый.

Документлар кабул итү тәмамланган көннән алып 30 көн эчендә Җәмәгать Советын төзү процедурасы гамәлгә ашырыла.

Җәмәгать Советы әгъзалыгына кандидат, расланганчы, Җәмәгать Советы әгъзасы булып расланганга кадәр, теләсә кайсы вакытта, Ютазы муниципаль районы башлыгына язма гариза җибәреп, Җәмәгать Советы әгъзасы булып раслану турындагы гаризасын кире алырга хокуклы. Бу очракта кандидат Иҗтимагый совет әгъзалыгына кандидатлар исемлегеннән төшереп калдырыла.

Иҗтимагый советның персональ составы Иҗтимагый совет төзү срогы тәмамланган көннән соң 10 көн эчендә Ютазы муниципаль районы башлыгы карары белән төзелә һәм раслана.

Җәмәгать советы составы расланганнан соң 3 көн эчендә Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында урнаштырыла.

4.6. Җәмәгать Советы әгъзаларына кандидатлар күрсәтү рөхсәт ителми:

1) сәяси партияләр, аларның региональ һәм җирле бүлекләре тарафыннан;

2) «Экстремистик эшчәнлеккә каршы тору турында» 2002 елның 25 июлендәге 114-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, алар мөнәсәбәтендә экстремистик эшчәнлекне гамәлгә ашыруны булдырмау турында язма рәвештә кисәтү чыгарылган иҗтимагый берләшмәләр, коммерциягә карамаган башка оешмалар тарафыннан - суд тарафыннан законсыз дип танылган көннән соң бер ел дәвамында;

3) әгәр туктатып тору турындагы карар суд тарафыннан законсыз дип танылмаган булса, эшчәнлекләре Федераль закон нигезендә туктатып торылган иҗтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар тарафыннан.

5. ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТ ӘГЪЗАСЫНЫҢ СТАТУСЫ, ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

5.1. Җәмәгать советы әгъзасы булып, 18 яшькә җиткән, Ютазы муниципаль районы территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданины торырга мөмкин.

5.2. Түбәндәгеләр Җәмәгать Советы әгъзалары була алмый:

1) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган затлар;

2) кире алынмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем карары булган затлар;

3) гражданлыклары ике илдә булган затлар;

4) дәүләт хакимияте органнарында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гражданлык хезмәте вазыйфаларын, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатлары.

5.3. Җәмәгать Советы әгъзалары Җәмәгать Советы, аның комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшендә шәхсән үзләре катнаша. Карарлар кабул ителгәндә Җәмәгать Советының башка әгъзасына тавыш бирү хокукын тапшыру рөхсәт ителми.

5.4. Җәмәгать Советы әгъзасы түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Иҗтимагый совет, Җәмәгать Советы комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшчәнлегенең теләсә кайсы соравы буенча үз фикерләрен ирекле әйтергә;

2) Җәмәгать Советы эше турында мәгълүмат булган документларны, башка материалларны алырга;

3) Җәмәгать Советы утырышының көн тәртибе буенча тәкъдимнәр кертергә, утырышларга материаллар, Җәмәгать Советы карарлары проектлары

әзерләүдә катнашырга, утырышларның көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышуда катнашырга;

4) Җәмәгать Советы карары белән килешмәгән очракта, бу турыда телдән һәм язма рәвештә белдерергә, бу Җәмәгать Советы утырышы беркетмәсендә билгеләп үтелә һәм ул фикерне әйткән карарга кушымта итеп теркәлә;

5) Иҗтимагый Совет карарларын гамәлгә ашыруда катнашырга.

5.5. Җәмәгать Советы әгъзалары үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда, аларны күрсәткән иҗтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның карарлары белән бәйле булырга тиеш түгел.

5.6. Иҗтимагый совет әгъзасы үз эшчәнлеген Иҗтимагый советта сәяси партияләр, иҗтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар, шулай ук шәхси мәнфәгатьләрдә файдаланырга хокуксыз.

5.7. Җәмәгать Советы әгъзасын үзен күрсәткән иҗтимагый берләшмә һәм коммерциягә карамаган оешма тарафыннан чакыртып алу рөхсәт ителми.

5.8. Иҗтимагый Совет әгъзасы вәкаләтләре түбәндәге очракларда туктатыла:

1) аның вәкаләтләре чоры тәмамланса, шулай ук Җәмәгать Советы үз-үзен таркату турында карар кабул иткән очракта;

2) аның тарафыннан Җәмәгать советы составыннан чыгу турында гариза бирелгәндә;

3) ул хокукый сәләтсез дип танылганда;

4) аның үлеме очрагында;

5) үзенә карата чыгарылган суд гаепләү карары законлы көченә кергәндә;

6) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылганда йә ике ил гражданлыгы булдырганда;

7) Җәмәгать Советы утырышлары эшендә җитди сәбәпләрсез систематик (өч тапкырдан артык) катнашмаганда;

8) Даими яшәү урынына Ютазы муниципаль районыннан читкә чыгып киткәндә.

Җәмәгать Советы әгъзасы вәкаләтләрен туктату турында карар Җәмәгать Советы утырышында кабул ителә һәм Җәмәгать Советы карары белән рәсмиләштерелә, анда Җәмәгать Советы әгъзасы вәкаләтләрен туктату датасы күрсәтелә.

5.9. Иҗтимагый совет әгъзасы Ютазы муниципаль районы башлыгы тарафыннан имзаланган Совет әгъзасы таныклыгына ия.

Таныклыкның үрнәге һәм тасвирламасы Ютазы муниципаль районы башлыгының муниципаль акты белән раслана.

6. ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТ ЭШЧӘНЛЕГЕН ОЕШТЫРУ

6.1. Яңа составтагы Иҗтимагый совет үзенең беренче утырышына Иҗтимагый совет составы расланганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча җыела.

Җәмәгать Советының беренче утырышы Җәмәгать Советы инициативасы буенча чакырыла.

6.2. Иҗтимагый Совет утырышлары кварталга кимендә бер тапкыр уздырыла.

6.3. Җәмәгать Советы карарлары Җәмәгать Советы әгъзаларының күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

6.4. Җәмәгать Советы карарлары тәкъдим итү характерында.

6.5. Җәмәгать Советы үз эшен Җәмәгать Советы рәисе тәкъдиме буенча Җәмәгать Советы утырышларында раслана торган планнар нигезендә оештыра.

Җәмәгать Советы эшен планлаштыру Җәмәгать Советы әгъзалары, Җәмәгать Советы рәисе тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.6. Иҗтимагый совет эшчәнлегенең төп формалары булып район халкының тормыш эшчәнлегенең иң мөһим проблемалары буенча Җәмәгать Советы утырышлары, тыңлаулар, "түгәрәк өстәлләр" , халык сораштырулары, форумнар, семинарлар һәм законнарга каршы килми торган башка эшчәнлек формалары тора.

Җәмәгать контроле җәмәгать мониторингы, җәмәгать тикшерүе, җәмәгать экспертизасы рәвешләрендә, әлеге Федераль законга каршы килми торган башка рәвешләрдә, шулай ук гражданлык җәмгыяте институтларының дәүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары белән иҗтимагый фикер алышулар, иҗтимагый (гавами) тыңлаулар һәм үзара хезмәттәшлекнең башка рәвешләрендә гамәлгә ашырыла.

6.7. Җәмәгать Советының чираттан тыш утырышы Җәмәгать Советы Рәисе карары буенча яисә Җәмәгать Советы әгъзаларының билгеләнгән санынннан кимендә өчтән бере инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

6.8. Җәмәгать Советы утырышы, әгәр анда Җәмәгать Советының билгеләнгән санының яртысыннан да ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

6.9. Иҗтимагый совет эшендә чакырылган затлар буларак Ютазы муниципаль районы башлыгы, аның урынбасарлары, Ютазы муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе һәм аның урынбасарлары, Татарстан Республикасы Ютазы район Советы депутатлары, җирле үзидарә органнарының башка вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы Иҗтимагый палатасы әгъзалары, Татарстан Республикасы Иҗтимагый палатасы аппараты хезмәткәрләре катнаша ала.

6.10. Җәмәгать Советы әгъзалары үзләренең составыннан күпчелек тавыш һәм ачык тавыш бирү юлы белән Җәмәгать Советы рәисен сайлыйлар.

Иҗтимагый совет рәисе:

1) Җәмәгать Советының чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи һәм аны уздыру датасын билгели;

2) Җәмәгать Советы әгъзаларына утырышны уздыру турында хәбәр итә;

3) Җәмәгать Советы эшчәнлеге мәсьәләләре буенча соратулар җибәрә;

4) Җәмәгать Советы эшчәнлегенең тыңлауларын, утырышларын һәм башка рәвешләрен үткәрү турында карар кабул итә;

5) Иҗтимагый совет раславына Җәмәгать советы әгъзалары этикасы кодексын эшли һәм раслауга тәкъдим итә;

6) үз эшчәнлеге турында Иҗтимагый советка хисап тапшыра;

7) Җәмәгать Советы карары буенча башка вәкаләтләрне үти.

Җәмәгать Советы рәисе булмаган очракта, аның вәкаләтләрен Җәмәгать Советы рәисе карары буенча Җәмәгать Советы әгъзаларының берсе башкара.

6.11. Иҗтимагый совет әгъзалары үзләренең составыннан Иҗтимагый совет секретарен күпчелек тавыш һәм ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар.

Иҗтимагый совет секретаре:

1) Җәмәгать Советының, комиссияләр, эшче төркемнәр утырышларының көн тәртибе проектларын һәм аларның утырышлары беркетмәләре проектларын әзерли;

2) Җәмәгать Советының агымдагы эшчәнлеген оештыра;

3) Җәмәгать Советы әгъзаларына Җәмәгать Советы утырышының вакыты, урыны һәм көн тәртибе, шулай ук Җәмәгать Советы эшенең расланган планнары турында хәбәр итә;

4) Җәмәгать Советының көн тәртибенә кертелгән мәсьәләләр буенча Җәмәгать Советы утырышларына мәгълүмат-аналитика материаллары әзерләүне җирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлектә тәэмин итә;

5) Җәмәгать Советы рәисе кушуы буенча аның компетенциясе чикләрендә башка мәсьәләләрне хәл итә.

Җәмәгать Советы секретаре булмаган очракта, аның вазыйфаларын Җәмәгать Советы рәисе кушуы буенча Җәмәгать Советы әгъзаларының берсе башкара.

6.12. Җәмәгать Советы карарлары бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм мөрәҗәгатьләр рәвешендә, шулай ук аның эшчәнлегенең оештыру һәм башка мәсьәләләре буенча карарлар рәвешендә кабул ителә.

Иҗтимагый совет бәяләмәләре, тәкъдимнәре һәм мөрәҗәгатьләре рекомендация характерында һәм ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Җәмәгать Советының оештыру һәм аның эшчәнлегенең башка мәсьәләләре буенча карарлары Җәмәгать Советы әгъзалары өчен мәҗбүри характерга ия һәм, әгәр әлеге Нигезләмәдә башкасы каралмаган булса, ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавышлар тигез булганда, Иҗтимагый совет рәисенең тавышы хәлиткеч булып тора.

6.13. Иҗтимагый совет гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләре буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына иҗтимагый экспертиза үткәрергә хокуклы.

Иҗтимагый совет бәяләмәләре иҗтимагый экспертиза нәтиҗәләре буенча рекомендация характерында була һәм җирле үзидарә органнарына җибәрелә.

6.14. Иҗтимагый совет законнар нигезендә гражданнарның, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның гражданнар инициативалары турында мәгълүмат җыя һәм эшкәртә.

Иҗтимагый совет иҗтимагый тормышның актуаль мәсьәләләре буенча гражданнар форумнары, тыңлаулар һәм башка чаралар оештыра һәм үткәрә.

Иҗтимагый совет, белдерелгән гражданлык инициативалары турында мәгълүматны, гражданнар һәм иҗтимагый берләшмәләр, гражданнарның башка берләшмәләре игътибарына җиткерә.

6.15. Иҗтимагый совет муниципаль район территориясендә гражданлык җәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турында ел саен доклад әзерли.

Җәмәгать Советының еллык доклады районның җирле үзидарә органнарына һәм Татарстан Республикасының Иҗтимагый палатасына җибәрелә.

Җәмәгать Советының еллык доклады Татарстан Республикасы Ютазы район Советы утырышында тыңлана.

Иҗтимагый Советның еллык докладындагы тәкъдимнәр җирле үзидарә органнары эшендә кулланылырга мөмкин.

6.16. Иҗтимагый совет юридик зат булып тормый.

7. ҖӘМӘГАТЬ КОНТРОЛЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРГАНДА ИҖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

7.1. Иҗтимагый совет «Россия Федерациясендә җәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган рәвешләрдә һәм тәртиптә җәмәгать контролен гамәлгә ашыра.

7.2. Җәмәгать Советы җәмәгать контролен гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә хокуклы:

1) җәмәгать контролен гамәлгә ашырганда үткәрелә торган чараларны оештыручы, инициатор буларак чыгыш ясарга, шулай ук уздырыла торган чараларда катнашырга;

2) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә, җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Ютазы муниципаль районының башка органнарыннан һәм оешмаларыннан җәмәгать контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны, дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр булган мәгълүматтан, федераль законнар нигезендә файдалануы чикләнгән мәгълүматлардан, шәхси мәгълүматлардан тыш, соратып алырга;

3) федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган очракларда һәм тәртиптә җирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Ютазы муниципаль районының бүтән органнарына һәм оешмаларына йөрергә;

4) җәмәгать контролен гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча йомгаклау документын әзерләргә һәм аны җирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Ютазы муниципаль районының башка органнарына һәм оешмаларына һәм массакүләм мәгълүмат чараларына җибәрергә;

5) кеше һәм граждан хокуклары һәм ирекләре бозылу фактлары ачыкланган очракта, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка дәүләт оешмаларының хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре ачыкланган очракта, җәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган материалларны, Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасында Бала хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә һәм прокуратура органнарына җибәрергә;

6) федераль законнарда каралган очракларда, билгесез затлар даирәсенең хокукларын, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өчен судка мөрәҗәгать итәргә;

7) Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган башка хокуклардан файдаланырга.

7.3. Җәмәгать контроле гамәлгә ашырылганда Иҗтимагый совет бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын һәм җәмәгать контроле турында Татарстан Республикасы законнарын үтәргә;

2) җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә бәйле федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә;

3) федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Ютазы муниципаль районының җирле үзидарә органнарының, муниципаль оешмаларның, башка органнарының һәм оешмаларының законлы эшчәнлегенә киртәләр булдырмаска;

4) федераль законнар белән чикләнгән очракта, җәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга;

5) «Россия Федерациясендә иҗтимагый контроль нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә җәмәгать контролен гамәлгә ашыру һәм контроль нәтиҗәләре турында үз эшчәнлеге хакында мәгълүматны халыкка җиткерергә;

7.4. Иҗтимагый совет җәмәгать контролен гамәлгә ашырганда законнарда билгеләнгән башка хокукларга һәм бурычларга ия була.

8. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

8.1. Иҗтимагый советның урнашкан урыны: Татарстан Республикасы, Ютазы районы, Урыссу ш.т.п., Урыссу ур., 60 йорт, район мәдәният йорты бинасы.

8.2. Иҗтимагый совет эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Ютазы район Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8.3. Әлеге Нигезләмә рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.